

MADENCİLİK SEKTÖRÜ

***BU RAPOR KAYNAKÇADA BELİRTİLEN GÖSTERGELERDEN VE YAYINLARDAN DERLENMİŞTİR.**

İÇİNDEKİLER

MADENCİLİK SEKTÖR RAPORU

1.TÜRKİYE’NİN MADEN POTANSİYELİ

1.1 2013 Yılı Maden İhracatı Değerlendirmesi

1.2. Madencilik Sektörünün Ülke Geneli ve dış Piyasalardaki

1.3.Sektörün Gelişme Aşamaları

2. ÜRÜN BAZINDA İNCELEME

3. SWOT ANALİZİ

4. SEKTÖR POLİTİKALARI

5. SEKTÖR 2023 HEDEFLERİ

MADENCİLİK SEKTÖRÜ

1.TÜRKİYE’NİN MADEN POTANSİYELİ

Türkiye, karmaşık jeolojisi ve tektoniğinin sonucu olarak çok çeşitli maden kaynaklarına sahiptir. Ancak, bu karmaşık jeoloji ve tektonik, aynı zamanda maden yataklarının küçük boyutlu ve çok parçalı olmasının da bir nedenidir. Çeşitlilik açısından dünyanın zengin ülkelerinden biri olmasına karşın, gerek toplam rezerv yönüyle ve gerekse tek tek yatak boyutları kıyaslandığında, Türkiye’nin maden potansiyelinin bazı madenler dışında çok yüksek olmadığı görülmektedir. Günümüzde dünyada ticareti yapılan 90 çeşit madenden sadece 13’ü ülkemizde bulunmamaktadır. Geri kalan 50 çeşit maden açısından ülkemiz, zengin ya da çok zengin, 27 çeşit maden bakımından ise yetersiz kaynaklara sahiptir. Ancak, var olan maden yataklarının birçoğunda, en azından bugün için, bilinen rezerv miktarları veya cevher kaliteleri ekonomik işletmecilik için yeterli veya uygun değildir. Özellikle, enerji hammaddeleri açısından Türkiye’nin zengin olduğunu söyleyebilmek zordur.

Türkiye’de Bulunan Zengin Mineral Kaynaklar

➤ Bor Tuzları	➤ Perlit	➤ Pomza	➤ Feldspat	➤ Bentonit
➤ Barit	➤ Manyezit	➤ Sodyumsülfat	➤ Kayatuzu	➤ Trona
➤ Jips	➤ Stronsiyum tuzları	➤ Zeolit	➤ Olivin	➤ Asbest
➤ Lületaş	➤ Sepiyolit	➤ Profilit	➤ Dolomit	➤ Kalsit
➤ Mermer	➤ Fluorit	➤ Kuvars-kuvarsit	➤ Siliskumu	➤ Zımpara
➤ Diatomit	➤ Kireçtaş	➤ Linyit	➤ Altın	

Kaynak: Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM)

Türkiye’de Bulunan Önemli Mineral Kaynaklar

➤ Kaolen	➤ Boksit	➤ Diatomit	➤ Alünit	➤ Turba
➤ Karbondioksit	➤ Nefelin Siyenit	➤ Tras	➤ Kum-Çakıl	➤ Tuğla Toprağı
➤ Krom	➤ Cıva	➤ Antimuan	➤ Gümüş	➤ Volfram
➤ Molibden	➤ NTE*	➤ Toryum*		

Kaynak: MİGEM

*Rezerv büyüklüğü olarak önemli olmasına karşın teknolojik sorunları olduğundan henüz işletilebilir değildir.

Türkiye’de Yetersiz Olan Mineral Kaynaklar

➤ Bakır	➤ Kurşun	➤ Çinko	➤ Demir	➤ Nikel
➤ Manganez	➤ Alüminyum	➤ Arsenik	➤ Kükürt	➤ Fosfat
➤ Grafit	➤ Maden Kömürü	➤ Talk	➤ Mika	➤ Kil Mineralleri
➤ Boya Toprakları	➤ Zirkon	➤ Titan		

Kaynak: MiGEM

1.1 2013 Yılı Maden İhracatı Değerlendirmesi

2013 yılında 151,7 milyar USD olarak gerçekleşen ülkemiz toplam ihracatından %3,3 pay alan madencilik sektörü ihracatı, bir önceki yıla göre %20,6 artışla 5,04 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Böylece madencilik sektörü, 2013 yılı hedefi olarak öngörülen 4,5 milyar USD'nin yaklaşık 500 milyon USD üzerinde gerçekleşmiştir. Sektörümüzün 2014 ihracat hedefi 5,6 milyar USD olarak öngörülmüştür.

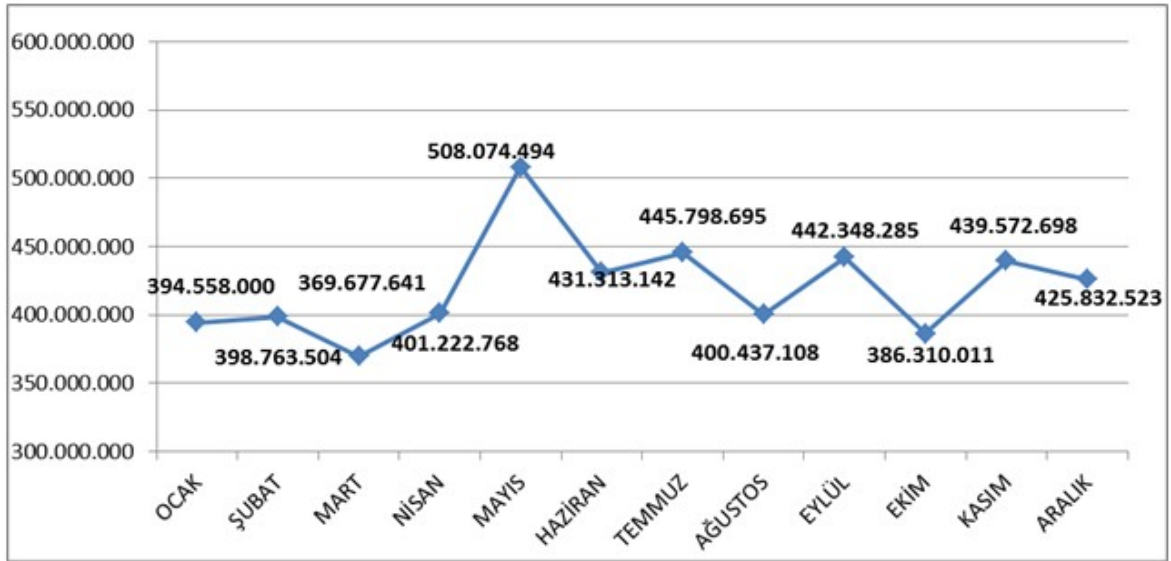
Türkiye İhracatı İle Maden İhracatının Karşılaştırılması¹

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Toplam İhracat (x 1.000 \$)	85.774.644	105.964.665	132.027.195	102.142.612	113.685.989	134.571.338	151.860.846	151.707.002
Maden İhracatı (x 1.000 \$)	2.080.486	2.715.825	3.241.019	2.508.609	3.655.300	3.876.465	4.181.381	5.042.322
Maden İhracatının Toplam İhracatta Payı (%)	2,4	2,5	2,4	2,4	3,2	2,9	2,8	3,3

Kaynak: TİM

¹ <http://www.immib.org.tr/tr/birliklerimiz-istanbul-maden-ihracatcilari-birligi-istanbul-maden-ihracatcilari-birligi-1.html>

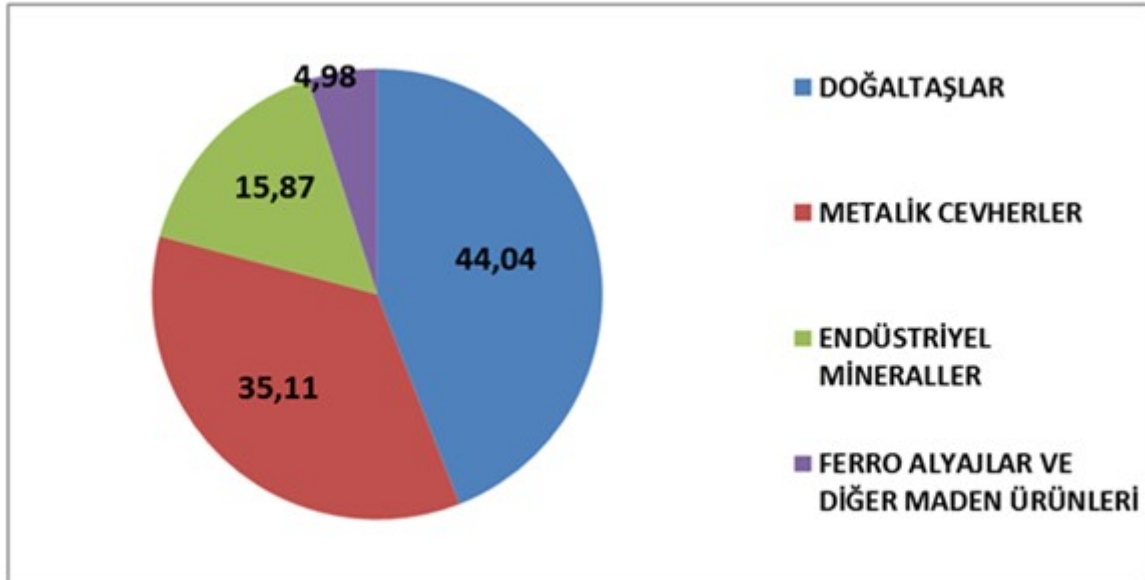
2013 Yılı Maden İhracatı Aylara Göre Dağılımı(USD)

Kaynak: İMMİB

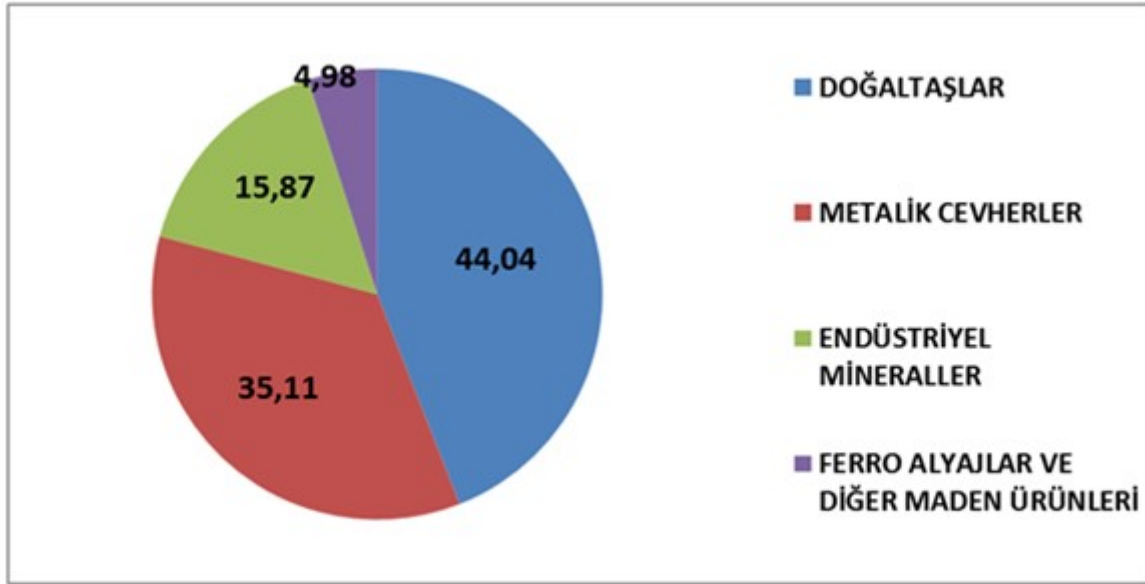
2013 yılında en fazla ihraç edilen maden ürün grupları arasında Doğal Taşlar 8,4 milyon ton ve 2,22 milyar dolarla ilk sırada yer alırken, bu ürün grubunu, 5,3 milyon ton ve 1,77 milyar dolar ile Metalik Cevherler, 8,3 milyon ton ve 800 milyon dolarla Endüstriyel Mineraller, 141 bin ton ve 241 milyon dolarla Ferro Alyajlar ile diğer ürünlerin ihracatı takip etmektedir.

2013 Maden İhracatımızın Mal Gruplarına Göre Dağılımı (%)

Kaynak: İMMİB

2013 Yılı Maden İhracatımızın Mal Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İMMİB

Bu dönemde, Mermer-traverten ham, kabaca yontulmuş veya blok mal grubu 5,68 milyon ton ve 1,12 milyar dolarla 2013 yılında toplam maden ihracatımız içinde en fazla ihraç edilen ürün olurken, işlenmiş mermer 1,57 milyon ton ve 761,5 milyon dolarla ikinci, Bakır Cevherleri 428,8 bin ton ve 508,7 milyon dolarla üçüncü, Krom Cevherleri 2,02 milyon ton ve 450,3 milyon dolarla dördüncü, İşlenmiş Traverten 494,9 bin ton ve 261,2 milyon dolarla beşinci ve Çinko Cevherleri 390 bin ton ve 202,2 milyon dolarla altıncı sırada yer almıştır.

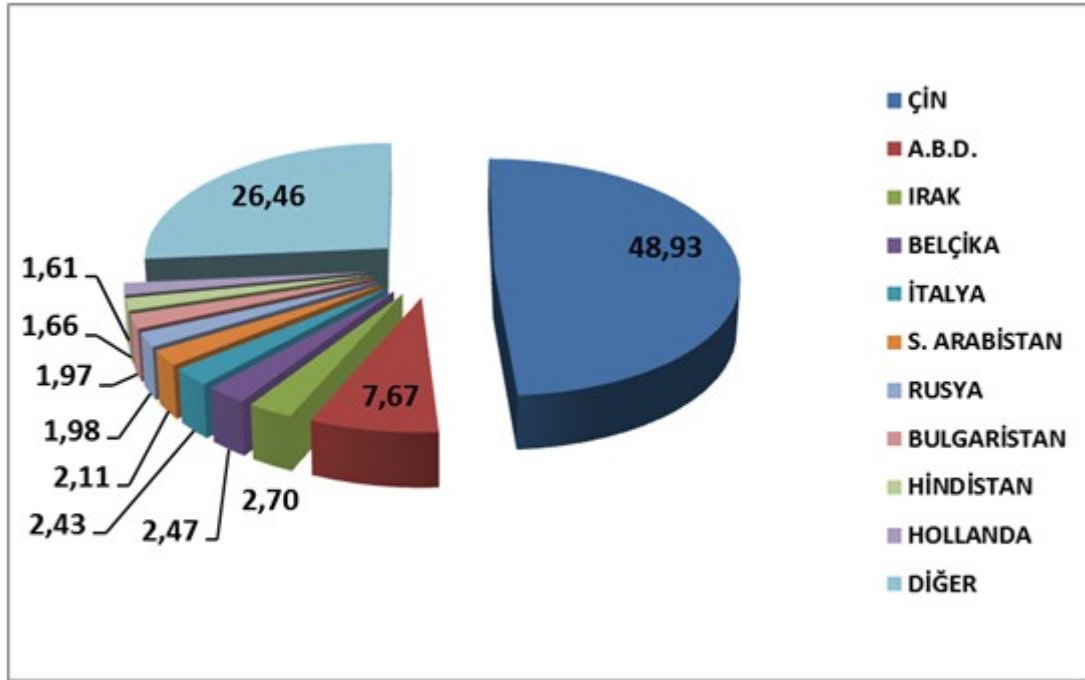
Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Tayvan, Güney Kore gibi ülkelerin yer aldığı Diğer Asya ülkeleri 2,75 milyar dolarla 2013 yılında maden ihracatımızın en fazla yapıldığı ülke grupları arasında ilk sırada yer alırken, bu ülkelere yönelik ihracatımızda 2012 yılının eş dönemine göre değerinde %29,7 oranında bir artış kaydedilmiştir.

Avrupa Birliği ülkeleri 890,8 milyon dolarla ikinci (%11,36 artış), Kuzey Amerika ülkeleri 441,6 milyon dolarla üçüncü (%17,3 artış), Yakın Orta Doğu Asya 428,3 milyon dolarla (%10,49 artış) dördüncü, Diğer Avrupa ülkeleri 277,6 milyon dolarla (%4,07 artış) beşinci sırada yer almışlardır.

2013 yılında sektör ihracatının gerçekleştirildiği önemli ülkeler arasında, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) 2,46 milyar dolarla ilk sırada yer alırken, bu ülkeye olan ihracatımızda bir önceki yılın aynı dönemine oranla %35,69 oranında artış kaydedilmiştir.

ÇHC'yi sırasıyla, 386,6 milyon dolarla ABD (%17,51 artış), 136,4 milyon dolarla Irak (%14,47 artış), 124,8 milyon dolarla Belçika (%5,65 artış) ve 122,7 milyon dolarla İtalya (%0,45 artış) takip etmiştir.

2013 Yılı Maden İhracatımızda il 10 Ülke (%)

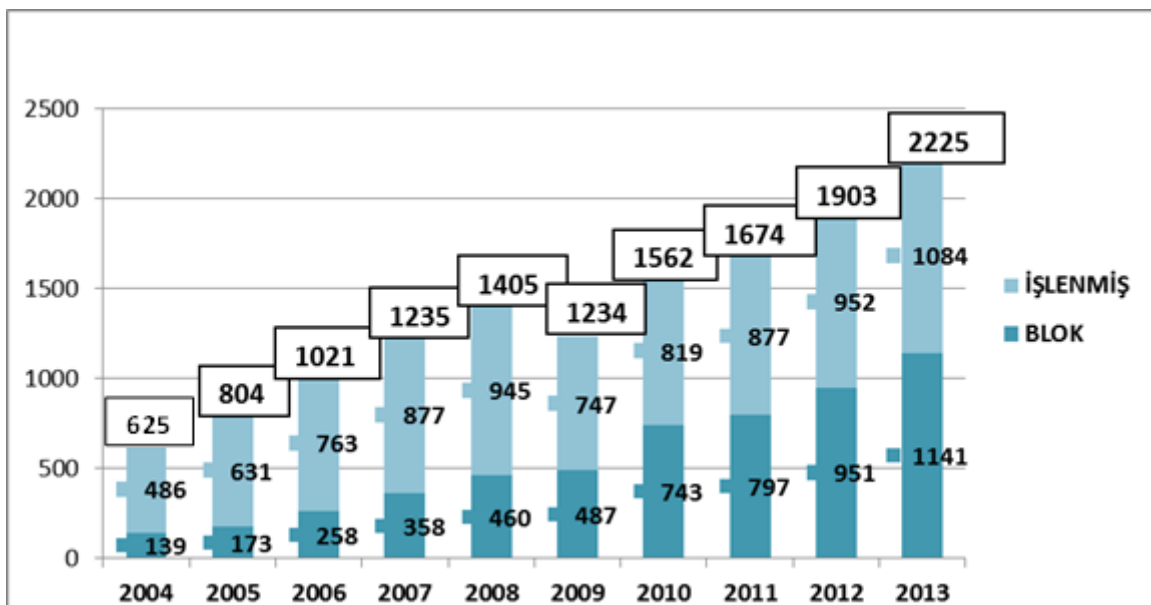

Kaynak: İMMİB

DOĞALTAŞLAR

2013 yılında Doğal taş ihracatımız 2012 yılına göre miktarda %6,9 değerinde de %17,02 oranında artışlar kaydederek, 8,4 milyon ton karşılığı 2,225 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aşağıda bulunan grafikte, son 10 yılda gerçekleşen doğal taş ihracatımız gösterilmektedir.

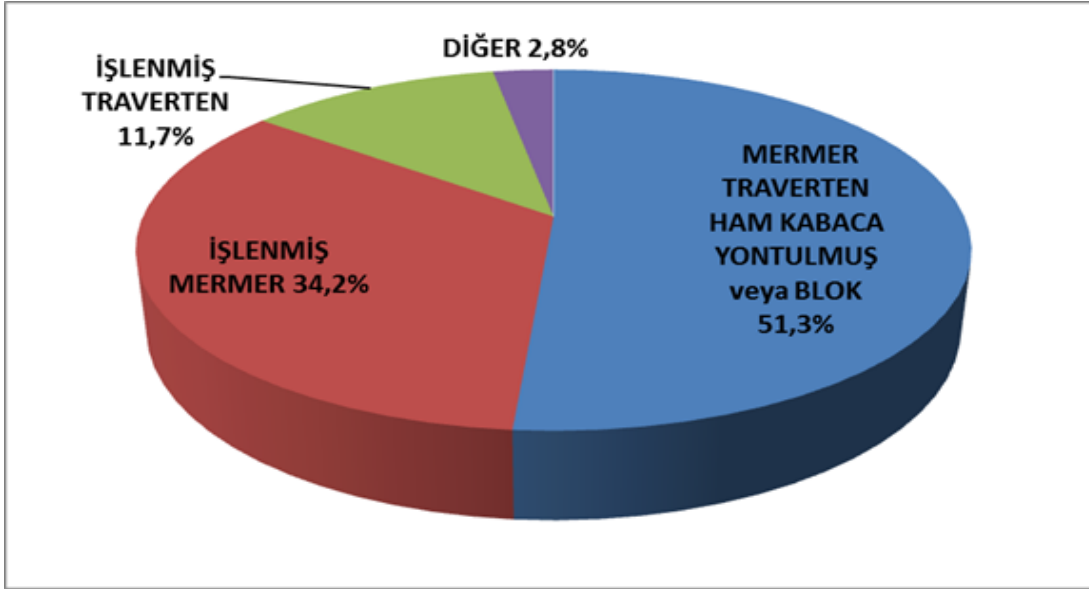
2004-2013 Yılları Doğal Taş İhracatı(Milyon USD)

Kaynak: İMMİB

Dünya doğal taş ticareti potansiyelinin büyük bir kısmını oluşturan işlenmiş ürünler 2013 yılında, doğal taş ihracatımızdan yaklaşık %48,7 pay alırken, ham, kabaca yontulmuş veya blok ürünler ise %51,3 pay almıştır.

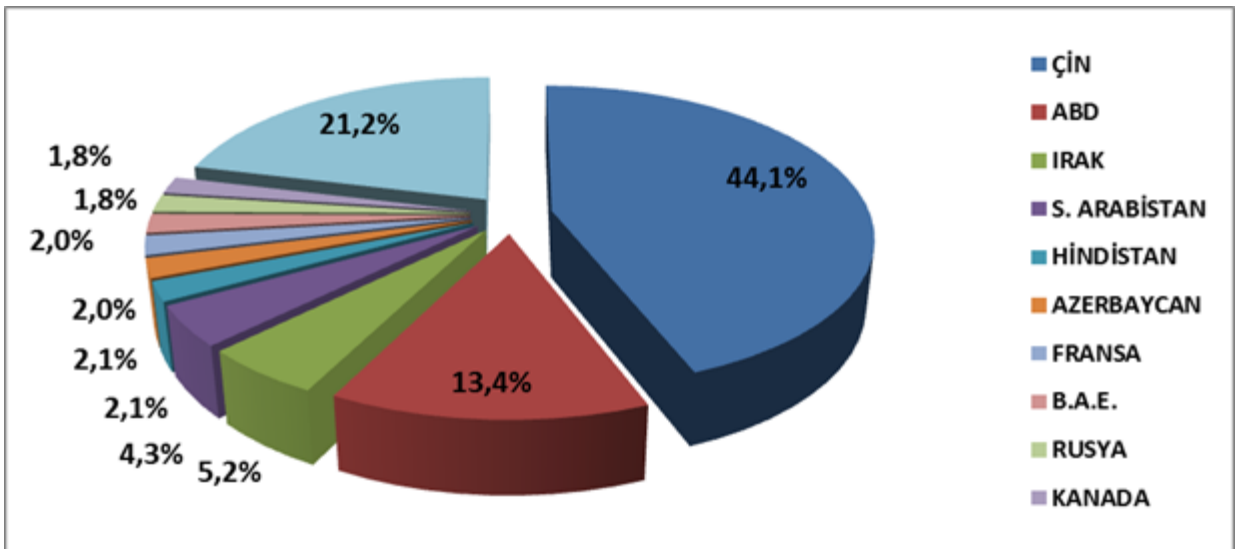
2013 Yılı Doğal Taş İhracatının Ürün Gruplarına Göre Dağılımı(%)

Kaynak: İMMİB

Söz konusu dönemde, Doğal taş ihracatının yapıldığı ülkelerin başında 981,8 milyon dolarla Ç.H.C. gelmektedir. Bu ülkeye olan ihracatımızda bir önceki yılın aynı dönemine oranla %25,53 oranında artış kaydedilmiştir. Ç.H.C.'yi sırasıyla, 298,1 milyon dolarla ABD, 114,9 milyon dolarla Irak, 94,9 milyon dolarla Suudi Arabistan ve 46,3 milyon dolarla Hindistan izlemektedir.

2013 Yılında Doğal Taş İhracatında İlk 10 Ülke (%)

Kaynak: İMMİB

2013 Yılı Doğal Taş İhracatında İlk 10 Ülke

ÜLKE	2012		2013		% DEĞİŞİM	
	MİKTAR(KG)	DEĞER(USD)	MİKTAR(KG)	DEĞER(USD)	MİKTAR	DEĞER
ÇİN	4.170.108.721	782.194.340	4.868.096.106	981.879.516	16,74	25,53
A.B.D.	449.472.020	252.106.708	512.683.628	298.101.292	14,06	18,24
IRAK	359.667.328	100.820.742	420.827.221	114.942.156	17,00	14,01
S.ARABİSTAN	227.153.166	86.670.576	227.263.904	94.980.814	0,05	9,59
HİNDİSTAN	179.397.239	50.523.050	159.369.328	46.372.486	-11,16	-8,22
AZERBAYCAN	37.669.496	26.713.428	48.130.635	45.781.048	27,77	71,38
FRANSA	83.785.689	42.077.045	90.925.360	45.439.262	8,52	7,99
B.A.E.	66.407.303	41.769.452	73.392.658	44.861.017	10,52	7,40
RUSYA	514.701.929	29.176.463	515.121.703	41.162.419	0,08	41,08
KANADA	43.033.406	36.649.773	44.478.963	40.528.748	3,36	10,58
DİĞER	1.763.393.322	452.724.325	1.481.078.326	470.986.846	19,04	-3,67
TOPLAM	7.894.789.620	1.901.425.899	8.441.367.831	2.225.035.604	6,92	17,02

Kaynak: İMMİB

1.2. Madencilik Sektörünün Ülke Geneli ve Dış Piyasalardaki Durumu

Dünya genelinde yılda 10 milyar/ton olan maden üretimi 1.5 trilyon ABD doları dolaylarında ekonomik hacim ifade etmektedir. Bu üretim kapasitesinin %10'u metalik madenler, %15'i endüstriyel hammaddeler ve %75'i enerji hammaddeleri olarak dağılmaktadır.

Dünya piyasalarında gerçekleşen talebin büyüklüğü ve yurt içinde sağlanan üretimin hacmi, Türkiye'de madencilik sektörünün gerçekleştirdiği ihracatın üzerinde belirleyici olan temel etkindir. Küresel piyasalardaki gelişmeler özellikle metalik cevherlerin ihracı üzerinde etkili olmaktadır. Günümüzde dünya piyasalarındaki elverişli ekonomik konjektür Türk madenciliğine önemli gelişim fırsatları sunmaktadır.

1.3.Sektörün Gelişme Aşamaları

Türkiye'de madencilik sektörünün GSYH içerisindeki payı 2006 yılında yüzde 1,2 iken, 2012 yılında yüzde 1,5'e yükselmiştir. Toplam ihracat 2006 yılında 1,1 milyar dolar iken 2012 yılında 3,2 milyar dolara yükselmiş olup, ihracatın büyük bir kısmı doğal taş, bakır, çinko,

krom, feldspat ve bordan oluşmaktadır. Toplam ithalat 2006 yılında 22 milyar dolar iken 2012 yılında 42,2 milyar dolara yükselmiş olup, bunun yaklaşık 39,5 milyar dolarlık kısmını ham petrol ve doğal gaz, 1,1 milyar dolarlık kısmını taşkömürü, 1,1 milyar dolarlık kısmını ise demir oluşturmaktadır.

Enerjide dışa bağımlılığın azaltılmasına ve sanayide hammadde ihtiyacının karşılanmasına yönelik maden, enerji hammaddeleri ve jeotermal kaynak arama yatırımları için ayrılan kaynaklar önemli oranda artırılmıştır. Bu kapsamda, 2006-2013 döneminde maden ve jeotermal kaynak aramaları için Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne (MTA) ayrılan ödenek 2006 yılında 32 milyon TL iken, 2013 yılında 200 milyon TL'ye, petrol ve doğalgaz aramaları için TPAO'ya ayrılan ödenek ise aynı yıllarda 450 milyon TL'den, 1.050 milyon TL'ye çıkarılmıştır. Petrol ve doğal gazda yerli üretimi artırmak amacıyla, arama faaliyetlerinin aksamadan yürütülmesini teminen 2012 yılında bir sismik araştırma gemisi alınmıştır. Diğer taraftan, TPAO ve BOTAŞ tarafından yurtdışında başlatılan petrol ve doğal gaz arama çalışmaları devam etmektedir. Bunun yanında, MTA'nın tam donanımlı ulusal araştırma gemisinin yapım çalışmalarına devam edilmektedir.

Gelişmekte olan ülkelerin, özellikle Çin ve Hindistan'ın, hızlı büyüme eğilimleri, dünya maden piyasasını etkileyerek maden fiyatlarında yüksek artışlara neden olmuştur. ABD, AB, Japonya, Güney Kore ve Çin gibi dünyanın önde gelen gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomileri, hammaddelerin arz ve talep odaklı yönetimi konusunda çalışmalar yürütmekte ve kendi hammadde yönetimi stratejilerini geliştirip uygulamaktadır. Bu durum ülkemizin de bu konuda inisiyatif geliştirmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

2007 yılında yürürlüğe giren Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu ve 2010 yılında Maden Kanununda yapılan çeşitli düzenleme ve değişikliklerle mevzuattaki dağınıklık giderilmiş ve bu kaynakların daha etkin kullanımına yönelik yasal altyapı tesis edilmiştir.

Bor ürünleri ihracatı önemli bir artışla 2006 yılındaki 367 milyon dolar seviyesinden 2012 yılı itibarıyla 797 milyon dolar seviyesine ulaşmış ve yüzde 46'lık pazar payıyla Türkiye, bor ürünleri ihracatında dünyadaki lider konumunu sürdürmüştür. Ayrıca, ham mermer ihracatı 2006 yılındaki 238 milyon dolar seviyesinden 2012 yılı itibarıyla 881 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde gerçekleştirilen arama faaliyetleri sonucunda bilinen linyit kömürü rezervi 8,3 milyar tondan 12,8 milyar tona çıkmış, 38 yeni jeotermal sahası keşfedilmiştir. Bununla birlikte, ülkemizin önemli potansiyele sahip olduğu jeotermal, linyit, mermer, bor, krom gibi yer altı kaynaklarımızın daha yüksek katma değer yaratacak şekilde ekonomiye kazandırılması önem arz etmektedir.

Madencilik sektöründe; ruhsat güvencesinin artırılması, karmaşık ve uzun izin süreçlerinin basitleştirilmesi, ihraç edilen madenlerin yurtiçinde işlenerek oluşan katma değer artırılması, başta özel kesim olmak üzere arama faaliyetlerinin artırılması, kamu kuruluşlarının yeniden yapılandırılması ve verimliliklerinin artırılması, madencilik faaliyetlerinin diğer sektör faaliyet ve yatırımlarıyla eşgüdümlü şekilde planlanması, madencilik firma ve işletmelerindeki ölçek ve teknoloji sorununun giderilmesi ihtiyacı devam etmektedir.

Madencilikte önemli bir yeri olan linyit kömürüne yönelik arama faaliyetleri sonucunda, bilinen linyit kömürü rezervi 8,3 milyar tondan 12,8 milyar tona çıkarılmıştır. 38 yeni jeotermal sahası keşfedilmiş; altın, çinko, bakır, zeolit, feldspat, kuvars, mermer gibi birçok madende önemli rezervler tespit edilmiştir. Ayrıca, 24 Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) tarafından gerçekleştirilen ham petrol ve doğal gaz rezerv ve üretimini artırmaya yönelik çalışmalarla ülkemizin üretim seviyesi korunmuş, başta deniz sahalarında olmak üzere ülke genelinde arama veri altyapısı geliştirilmeye devam edilmiştir.

2. ÜRÜN BAZINDA İNCELEME

DOĞAL TAŞ

Sektör ihracatı içerisinde 2013 yılında %50,47 ile en büyük payı alan Mermer-traverten ham, kabaca yontulmuş veya blok ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %9,81, değerinde de %21,26 oranında artış göstererek, 5,68 milyon ton karşılığı 1,12 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Mermer-traverten ham, kabaca yontulmuş veya blok ihracatının en fazla yapıldığı ülkeler arasında ÇHC 978,8 milyon dolarla (%25,94 artış) ilk sırada yer almış, bu ülkeyi 42,4 milyon dolarla Hindistan (%9,29 düşüş) ve 20 milyon dolarla Tayvan (%10,35 düşüş) takip etmiştir.

Söz konusu dönemde, %34,22'lik payı ile sektör ihracatı içerisinde ikinci büyük grubu oluşturan İşlenmiş mermer ihracatı ise miktarda %10,54 değerinde %11,1 artış göstererek 1,57 milyon ton karşılığı 761,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu ürün grubunda ihracat sıralamasında ABD birinci (168,5 milyon dolar, %10,67 artış), Irak ikinci (105,6 milyon dolar, %13,44 artış) ve Suudi Arabistan üçüncü (89,4 milyon dolar, %13,03 artış) olarak yer almaktadır.

İşlenmiş Traverten ihracatımız 2013 yılında, 494,9 bin ton karşılığı 261,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu ürün ihracatında bir önceki yıl aynı dönemine göre, miktarda %19,8 ve değerinde %20,16 oranında artış kaydedilmiştir. 120,9 milyon dolarla bu ürün grubunun en önemli pazarı durumundaki Amerika Birleşik Devletleri ithalatını, miktarda %24,34, değerinde de %26,93 oranında arttırmıştır. Söz konusu ülkeyi 29,4 milyon dolarla Fransa ve 15,2 milyon dolarla İngiltere takip etmektedir.

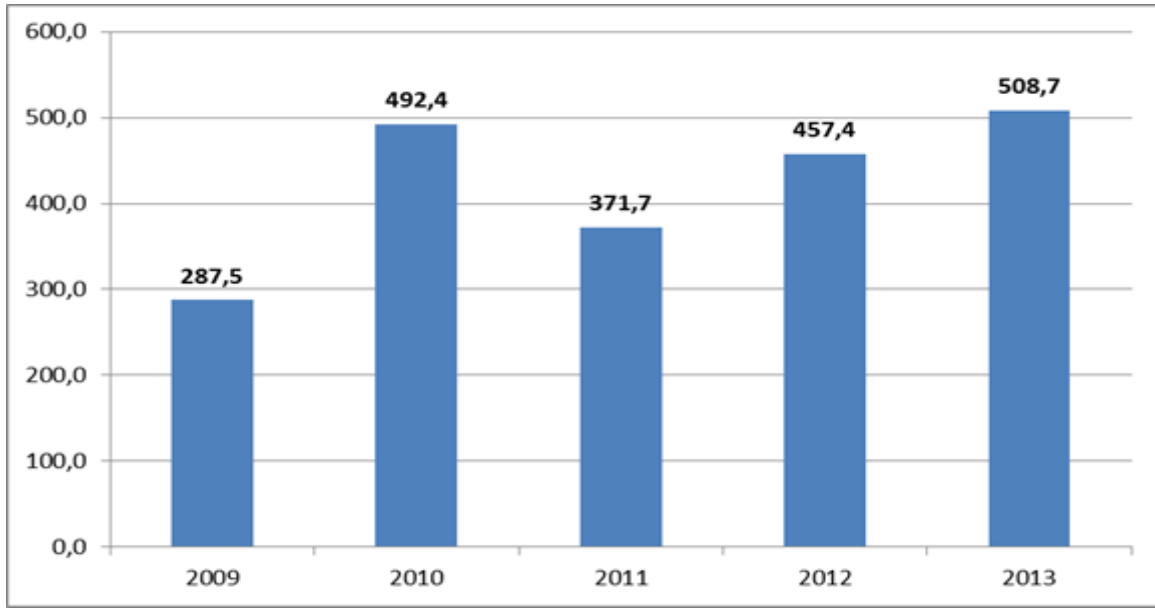
2013 yılında ihracatı yapılan diğer önemli doğal taş ürün grupları İnşaata Elverişli Diğer İşlenmiş Taşlar ile İşlenmiş Granit olmuştur.

BAKIR CEVHERİ

Bakır Cevheri ihracatımız, 2013 yılında 2012 yılının aynı dönemine oranla miktarda %21,41 değerinde ise %10,89 oranında artış göstererek, 428,8 bin ton karşılığı 508,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bakır Cevheri ihracatımızda ÇHC 400,1 milyon dolarla (%44,28 artış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 82,3 milyon dolarla Bulgaristan (%267,95 artış) ve 11,9 milyon dolarla İsveç (%74,49 düşüş) gelmektedir.

Son 5 Yıllık Bakır İhracatımız(Milyon USD)

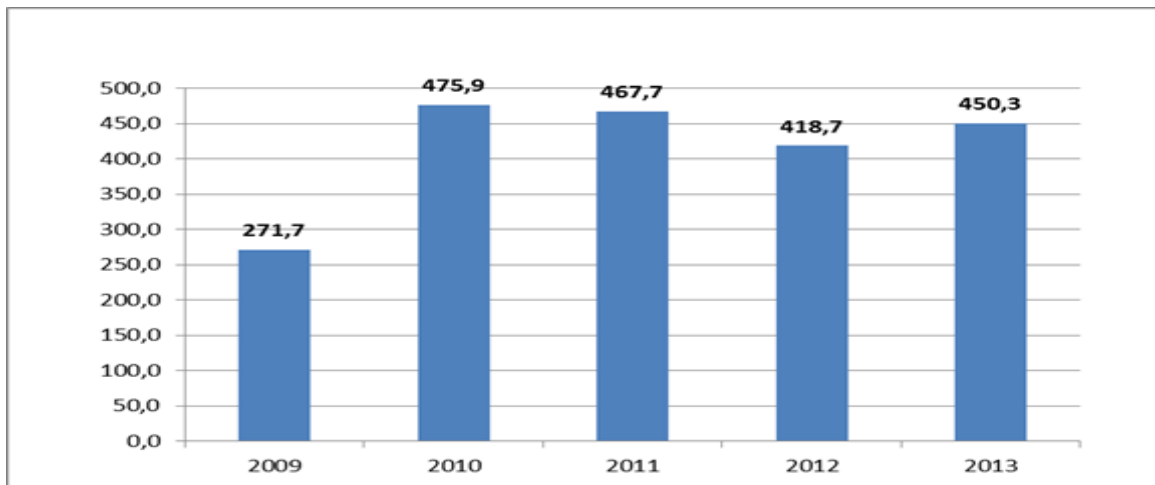
Kaynak: İMMİB

KROM CEVHERİ

2013 yılında Krom Cevheri ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %4,78 düşüşe rağmen, değerinde %7,55 oranında artış ile 2,02 milyon ton karşılığı, 450,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Krom Cevheri ihracatımızda en büyük paya sahip olan Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracatımız miktarda %3,62 değerinde de %16,11 oranında artarak 1.88 milyon ton karşılığı 419,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Krom cevheri ihracatımızda diğer önemli ülkeler sırasıyla İsveç, Belçika ve Ukrayna'dır.

Son 5 Yıllık Krom İhracatımız(Milyon USD)

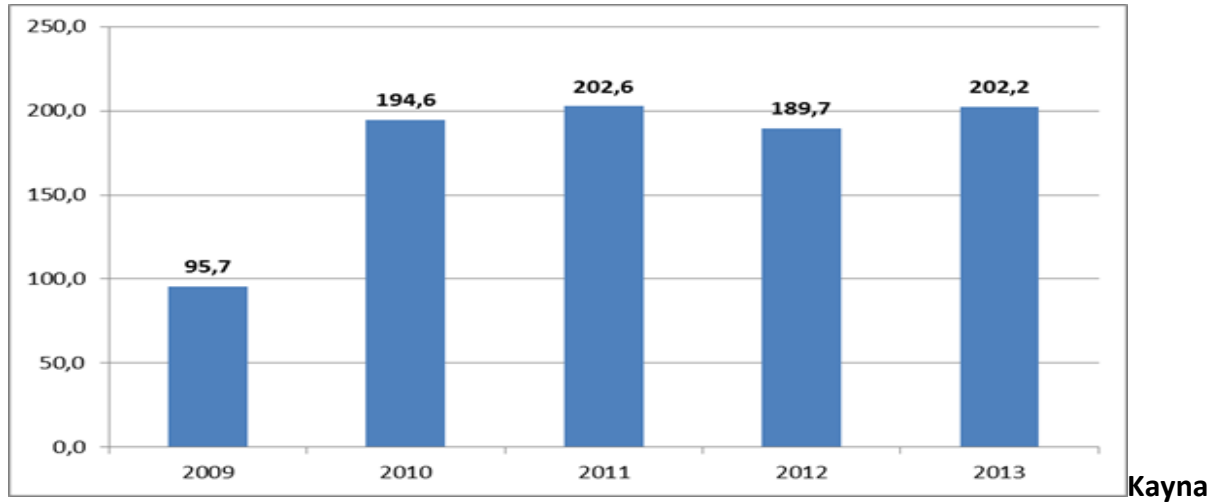
Kaynak: İMMİB

ÇİNKO CEVHERİ

2013 yılında Çinko Cevheri ihracatımız, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %0,39 oranında azalış ve değerinde %6,55 oranında artışla, 390 bin ton karşılığı 202,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Çinko Cevheri ihracatımızda Belçika 90,2 milyon dolarla (%31,79 artış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 46,7 milyon dolarla (%23,45 azalış) ÇHC ve 10,5 milyon dolarla (%213,05 artış) İspanya gelmektedir.

Son 5 Yıllık Çinko İhracatımız(Milyon USD)

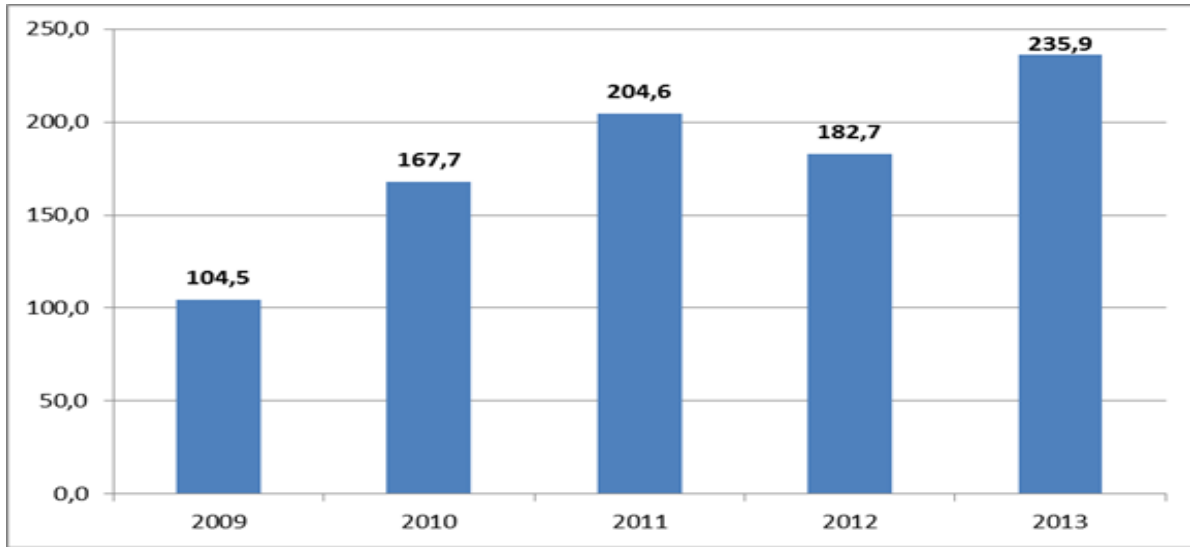
k: İMMİB

TABİİ BORATLAR ve KONSANTRELERİ

Tabii Boratlar ve Konsantreleri ihracatımız, 2013 yılında 2011 yılına oranla miktarda %25,44 değerinde de %28,78 oranında artarak 734,6 bin ton karşılığı 235,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti, 108,7 milyon dolarla (%38,69 artış) ilk sırada, Amerika Birleşik Devletleri 31,3 milyon dolarla ikinci (%44,96 artış), Tayvan 18,1 milyon dolarla (%2,52 düşüş) üçüncü sırada yer almışlardır.

Son 5 Yıllık Tabii Boratlar ve Konsantreleri İhracatımız(Milyon USD)

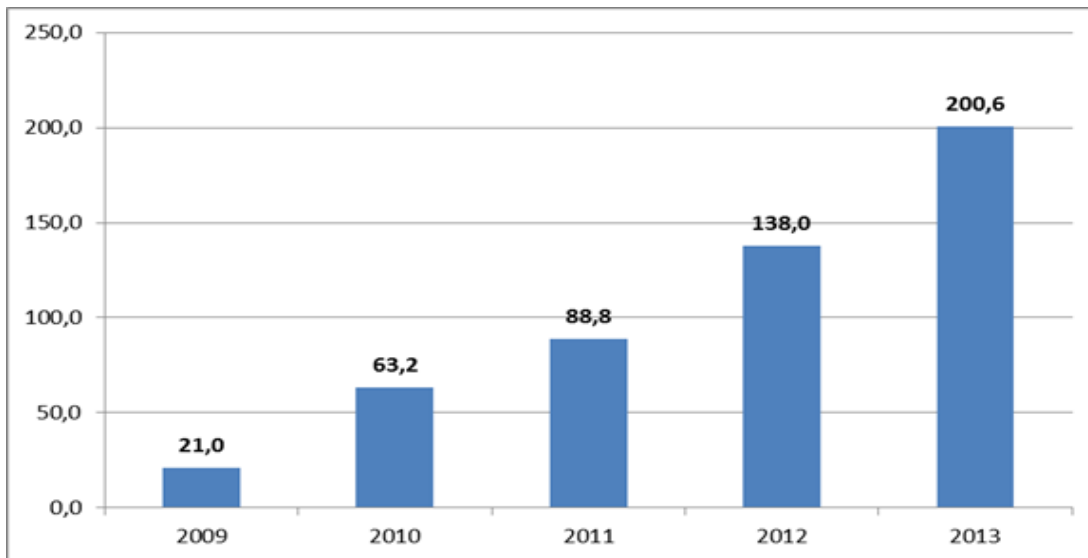

KURŞUN CEVHERLERİ

Kurşun Cevheri ihracatımız, 2013 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %34,41, değerinde ise %45,31 oranında artış kaydederek, 127,7 bin ton karşılığı 200,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Sektörün en önemli pazarı durumundaki ÇHC'ye 152 milyon dolar (%47,75 artış), Fas'a 18,4 milyon dolar (%100 artış) ve Almanya'ya 7,9 milyon dolar (%178,67 artış) ihracat gerçekleşmiştir.

Son 5 Yıllık Kurşun İhracatımız(Milyon USD)

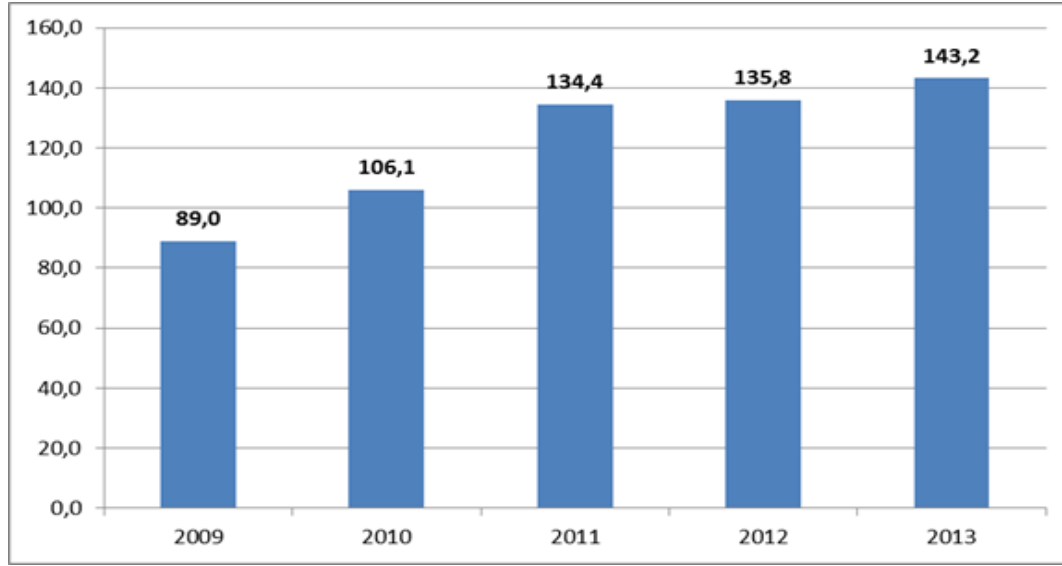
Kaynak: İMMİB

FELDSPAT

Feldspat ihracatımız, 2013 yılında 4,09 milyon ton karşılığı 143,2 milyon dolar seviyesinde gerçekleşerek, 2012 yılına göre miktarda %0,46 değerinde de %6,35 oranında artış göstermiştir.

İtalya, değerinde %8,71 artış ile 57,8 milyon dolar ile 2013 yılında Feldspat ihracatı gerçekleştirdiğimiz en önemli ülke olurken, İspanya'ya 23,3 milyon dolar (%21,5 artış), Rusya Federasyonu'na 14,1 milyon dolar değerinde feldspat ihracatı yapılmıştır.

Son 5 Yıllık Feldspat İhracatımız(Milyon USD)

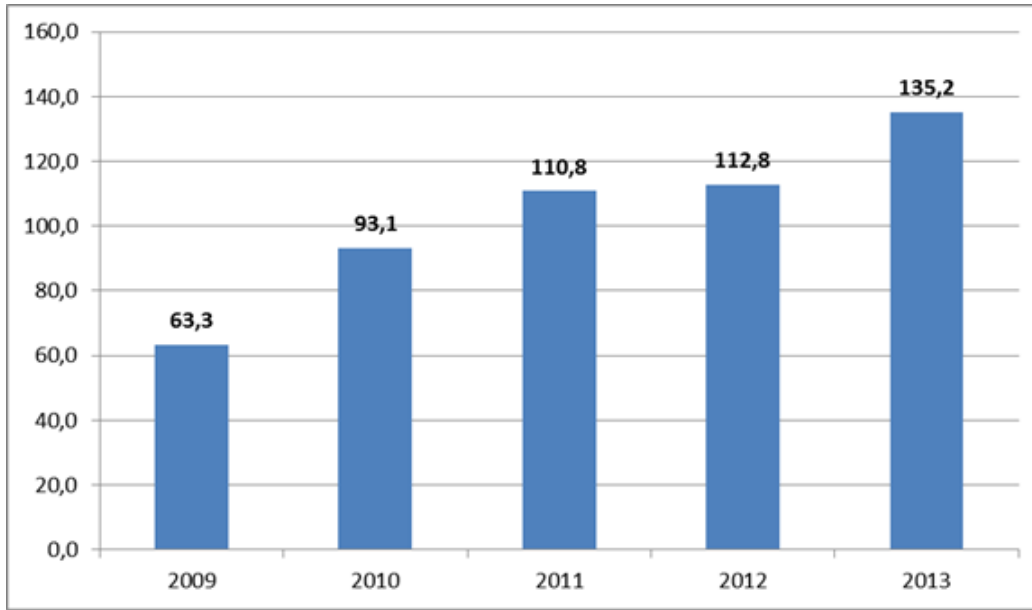
Kaynak: İMMİB

FERROKROM

Ferrokrom ihracatımız 2013 yılında, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %37,68 oranında, değerinde ise %19,82 oranında artışla 104,2 bin ton karşılığı 135,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Hollanda 35 milyon dolar (%334,20 artış), A.B.D. 32,4 milyon dolar (%10,51 azalış), İtalya 9,5 milyon dolar (%31,99 azalış) ferrokrom ihracatımızın yapıldığı önde gelen ülkeler olurken Kanada, İsveç, Belçika ve İspanya diğer önemli pazarlarımız olmuştur.

Son 5 Yıllık Ferrokrom İhracatımız(Milyon USD)

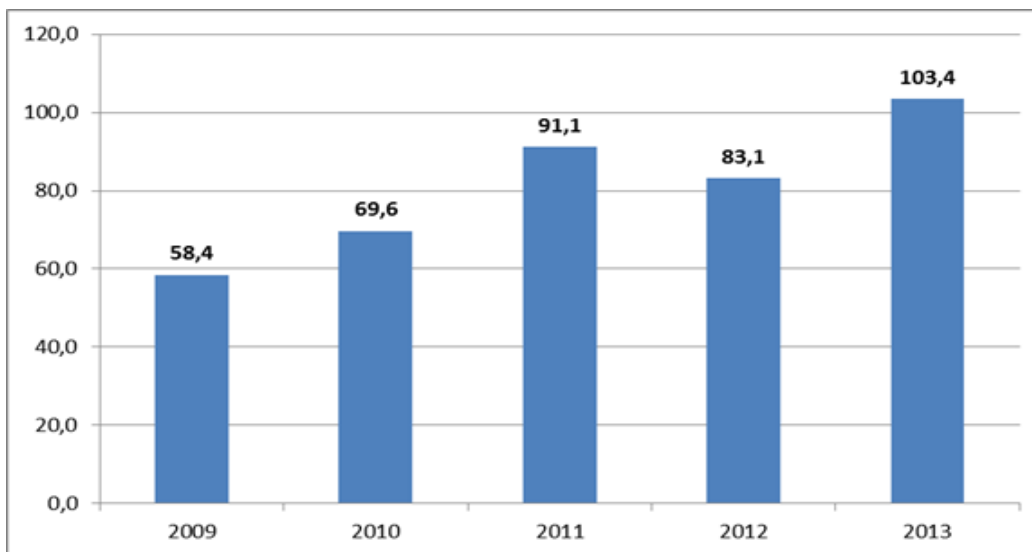
Kaynak: İMMİB

MANYEZİT

Manyezit ihracatımız, 2013 yılında miktarda %11,43 azalış değerinde ise %24,36 oranında artış kaydederek, 300,8 bin ton karşılığı 103,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Sektörün en önemli pazarı durumundaki Avusturya'ya 53,2 milyon dolar (%40,17 artış), Almanya'ya 10,5 milyon dolar (%19,15 artış) ve Ukrayna'ya 6,3 milyon dolar (%14,09 düşüş) ihracat gerçekleşmiştir.

Son 5 Yıllık Manyezit İhracatımız(Milyon USD)

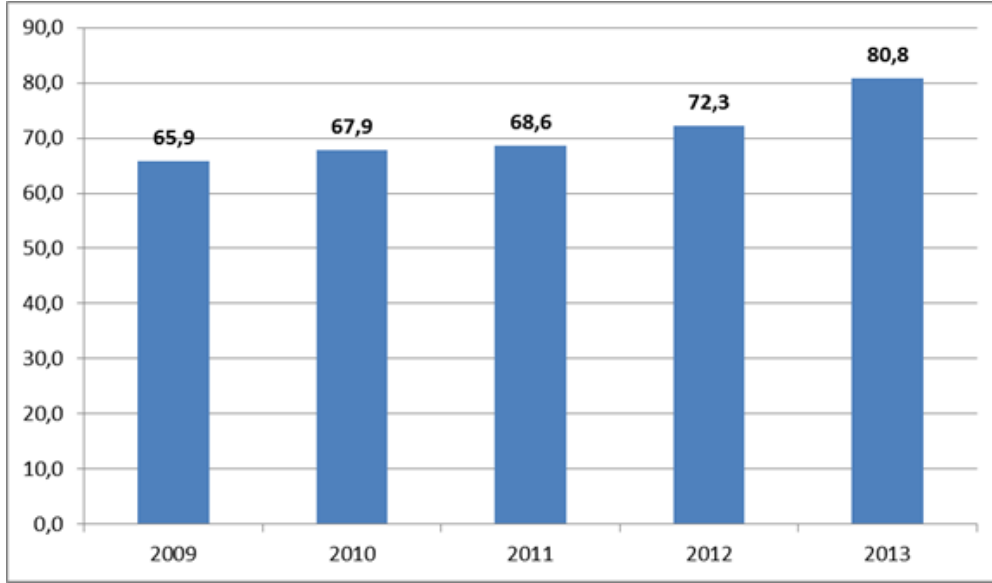
Kaynak: İMMİB

ALÇI TAŞI, ALÇILAR

2013 yılında Alçı Taşı ihracatımız, bir önceki yıla göre miktarda %4,97, değerinde ise %11,94 oranında artışla, 913,7 bin ton karşılığı 80,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Rusya Federasyonu 25,8 milyon dolar (%16,81 artış), Ukrayna 11,1 milyon dolar (%11,24 düşüş), Mersin Serbest Bölge 10,8 milyon dolar (%27,28 artış) alçı taşı ihracatımızın yapıldığı önde gelen ülkeler olmuştur.

Son 5 Yıllık Alçı Taşı, Alçılar İhracatımız(Milyon USD)

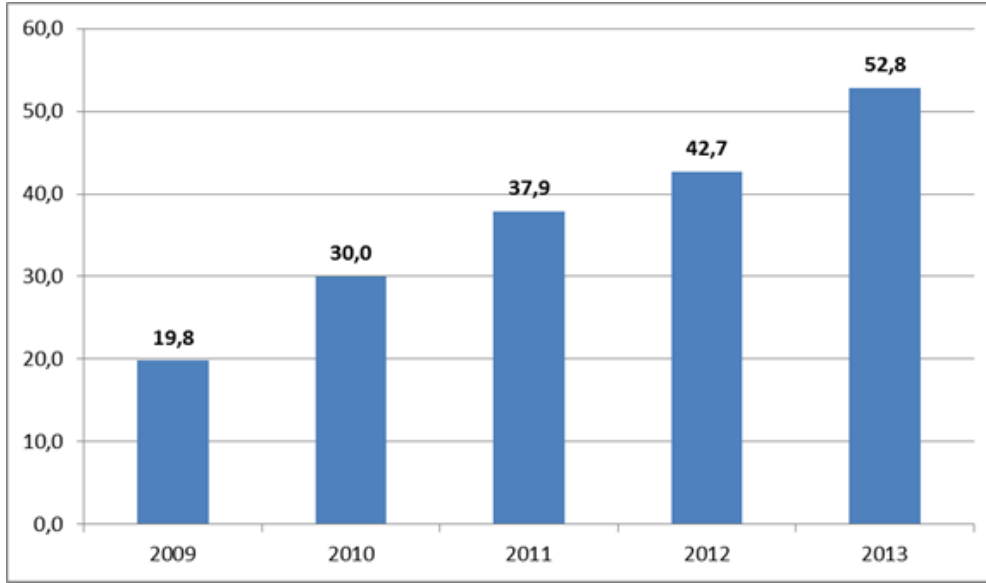
Kaynak: İMMİB

KUVARŞ, KUVARZİT

2013 yılında kuvars kuvarzit ihracatımız, bir önceki yıla göre miktarda %17,92 değerinde de %24,29 oranında artışla, 400 bin ton karşılığı 52,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İsrail 17,6 milyon dolar (%12,1 artış), İspanya 9,7 milyon dolar (%56,08 artış), A.B.D. 8,7 milyon dolar (%55,59 artış) kuvars kuvarzit ihracatımızın yapıldığı önde gelen ülkeler olmuştur.

Son 5 Yıllık Kuvarz, Kuvarsit İhracatımız(Milyon USD)

Kaynak: İMMİB

Madencilik Sektöründe Gelişmeler ve Hedefler

	2006	2012	2013	2018
Madencilik Katma Değerinin GSYH'ya Oranı (Cari Fiyatlarla, %)	1,2	1,5	1,5	1,5
Madencilik İhracatı (Milyar Dolar)	1,1	3,2	3,8	7,0
Bor İhracatı (Milyar Dolar)	0,4	0,8	0,9	1,5
Sondaj Metrajı (Bin Metre)¹	500	1.000	1.300	3.000
Görünür Linyit Rezervi (Milyar Ton)	8,3	12,8	14,0	18,0

3. SWOT ANALİZİ²

Güçlü Noktalar

- Ülke, belirli maden ve minerallerde hem kalite hem de miktar anlamında zengin rezervlere sahiptir.
- Coğrafi avantajlar düşük maliyetle ihracata yardımcı olmaktadır.
- Ülke, son derece kalifiye iş gücüne sahiptir.
- Artan yatırımlar üretim hızını da artırmıştır.
- Madencilik sektöründeki yatırımlar 2005'ten itibaren % 16,6 YBBO ile artış göstermiş ve 2008'de 2,8 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Zayıf Noktalar

- Türkiye madencilik sektöründeki düşük AR-GE faaliyetleri Türkiye'yi yeniliklerin gerisinde bırakmıştır.
- Yerel rezervlerdeki sınırlılıktan dolayı demir cevheri gibi bazı ana emtialarda Türkiye ithalata bağımlı konumdadır.
- Yüksek enerji maliyetleri bazı cevher işleme süreçlerinin uygulanabilirliğini zorlaştırmaktadır.

Fırsatlar

- Liberalleşme süreci ve özelleştirmelerin yanında devlet tarafından sağlanan teşvikler ülkenin rekabetçi ve güçlü bir madencilik sektörü olmasına yardımcı olacaktır.
- Artan DYY ve yeni yabancı şirketlerin girişiyle birlikte en son teknolojiler getirilecek, arama yatırımları artacaktır.

Tehditler

- Sektöre giriş için gerekli ilk yatırım maliyetlerinin yüksek olması.

4. SEKTÖR POLİTİKALARI

- Enerji üretiminde dışa bağımlılığın azaltılması hedefiyle uyumlu olarak; yurtiçi ve yurtdışında petrol ve doğal gaz arama faaliyetleri hızlandırılacak, linyit kömürü ve jeotermal gibi yerli kaynakların potansiyelinin tespitine yönelik arama faaliyetleri azami düzeye çıkarılacaktır. Kaya gazı konusunda ise kapsamlı araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi sağlanacaktır.
- Demir cevheri, mermer ve bor başta olmak üzere sanayi hammaddelerinin yurtiçinde arama ve üretimine öncelik verilecektir.

² <http://www.invest.gov.tr/tr-TR/infocenter/publications/Documents/MADENCILIK.SEKTORU.PDF>

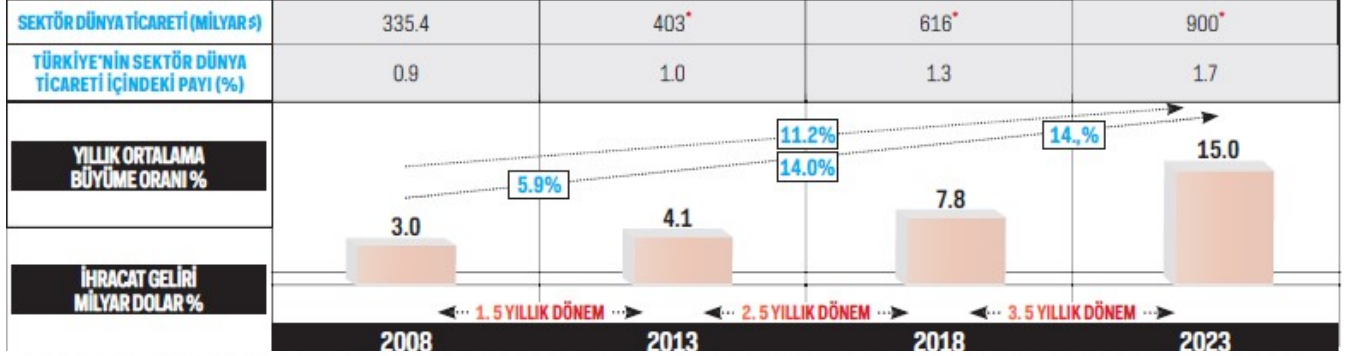
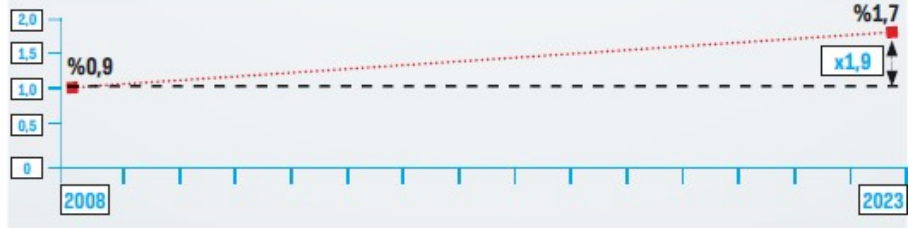
- Türkiye ekonomisi için temel ve kritik olan hammaddelerin güvenli teminine yönelik strateji oluşturulacaktır. Kritik hammadde, maden ve minerallerin ülke dışına çıkarılmasında düzeni sağlayacak bir sistem kurulacaktır.
- Ülkeler ve ülke grupları tarafından belirlenen kritik hammaddeler listesiyle ilgili olarak, başta Nadir Toprak Elementleri olmak üzere, Türkiye’de yer alan hammaddelerin aranması ve üretilmesine yönelik arama programı başlatılacaktır.
- Madencilik sektörünün iş güvenliği ve çevre mevzuatına uyumu geliştirilecektir.
- Krom ve mermer gibi madencilik ürünlerinin yurtiçinde işlenmesi ve oluşan katma değer artırılması sağlanacaktır.
- Küresel ölçekli ve rekabet gücü yüksek madencilik şirketleri oluşturulması desteklenecektir.

5. SEKTÖR 2023 HEDEFLERİ

Madencilik sektörü 2013 yılında ihracatını yüzde 8,2 oranında artırarak Türkiye ekonomisi için 4 milyar 182 milyon dolarlık katma değer sağladı. 2008’de 3 milyarlık ihracat gelirini 2023 yılı için 15 milyar dolarlık ihracat hedefine kitlendi. Gerçekleştirdikleri ihracatla ülke ekonomisi için 4 milyar 182 milyon dolarlık değer oluşturan madencilerin en çok ihracat yaptığı ülkeler ise sırasıyla; Çin, ABD, Hindistan, İtalya ve Irak oldu.

	9. Plan Dönemi Gerçekleşme (2007-2013)		10. Plan Dönemi (2014-2018)		2023 Hedefi
Madencilik	Milyon TL	%Pay	Milyon TL	% Pay	Milyon TL
	8.483	2,2	12.522	3,0	15.000

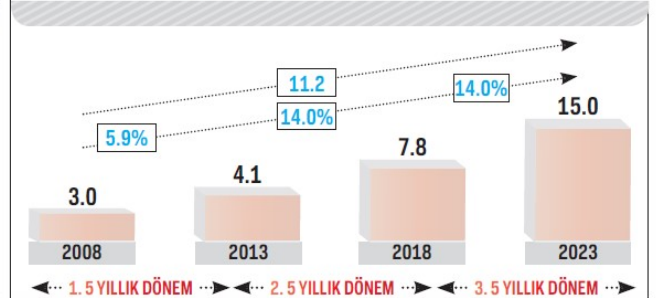
DÜNYA İLGİLİ SEKTÖR TİCARETİ İÇİNDE TÜRKİYE'NİN PAYI %

HEDEF PAZARLAR

Doğal Taşlar	10. S.Arabistan	Endüstriyel	9. Libya
1. G.Kore	11. Azerbaycan	Mineraller	10. Rusya
2. BAE	12. İspanya	1. Çin	11. Ukrayna
3. Mısır	13. İngiltere	2. ABD	12. Bulgaristan
4. Libya	14. İtalya	3. Suudi Arab.	13. Romanya
5. Amerika		4. Suriye	14. Yunanistan
6. Çin		5. Irak	15. AB ülkeleri
7. Hindistan		6. İran	16. Ortadoğu
8. Rusya		7. İtalya	
9. Irak		8. Hindistan	

SEKTÖR İHRACAT GELİR HEDEFİ

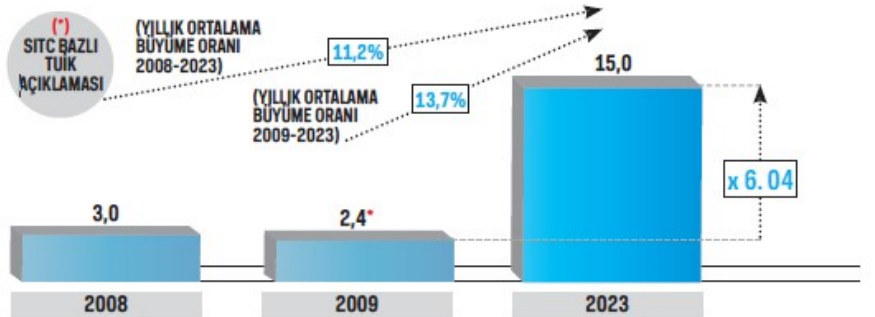

2023 VİZYONU³

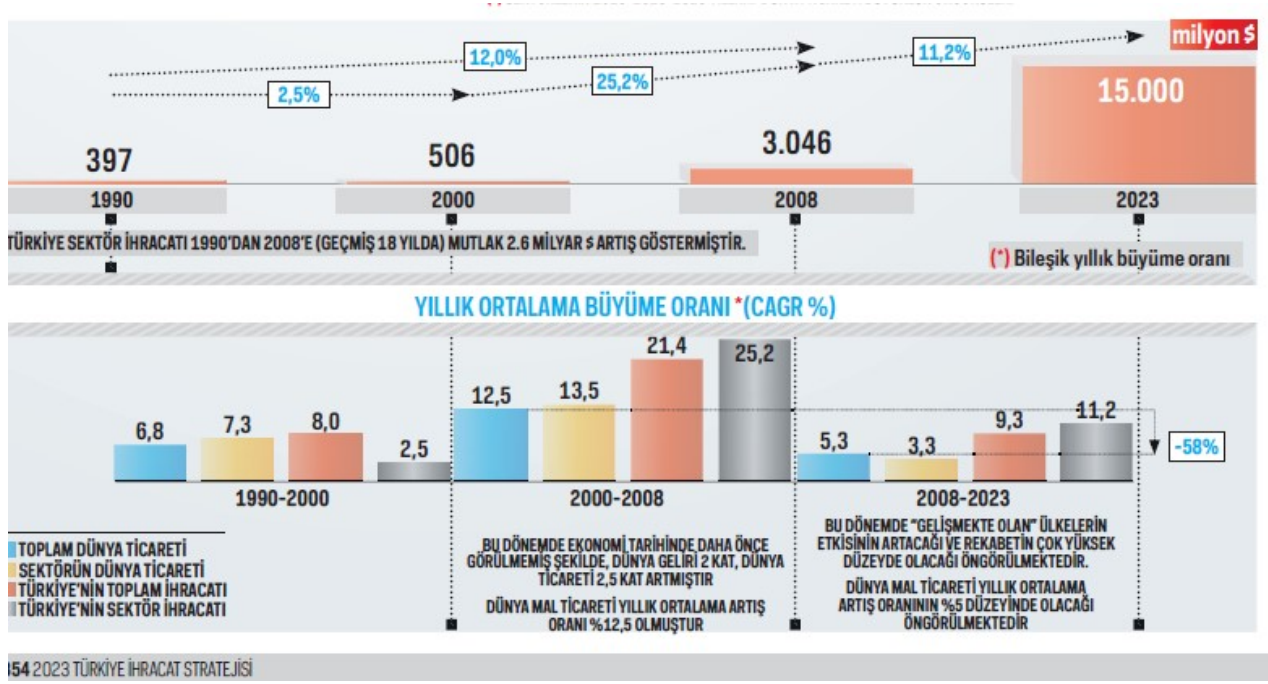
2023 VİZYONU: RAKİPLERİN ÖNÜNE GEÇEREK, SÜRDÜRÜLEBİLİR İHRACAT BÜYÜMESİ SAĞLAMAK

İHRACAT MİLYAR \$

DÜNYA 2023 ÖNGÖRÜSÜ
900 MİLYAR \$

³ http://www.tim.org.tr/files/downloads/2023/2023_ihracat_stratejisi_kitabi.pdf

Sektör 2023 Hedefleri;

- Mevcut uygulamalar ve yeni yasal düzenlemeler, Ruhsat Güvenliği ve devamlılığını sağlayacak şekilde yapılmalıdır.
- MTA veya teşkil edilecek bir kuruluş tarafından, Avrupa Birliği'nce kritik hammaddeler (Antimon, Berilyum, Kobalt, Florit, Galyum, Germanyum, Grafit, Lityum, İndiyum, Magnezyum, Niobyum, Tantal, Volfram, Platin Grubu Metaller [Platin, Paladyum, İridyum, Rodyum, Rutenyum ve Osmiyum] ve Nadir Toprak Elementleri [İttriyum, Skandiyum ve Lantanitler] olarak tespit edilen hammaddeleri aramak için personel ve teçhizat olarak yapılandırılmalı, ruhsat hukuku aranmaksızın ülke çapında arama yapıp rezerv tespiti yapılması sağlanmalıdır.
- Madenlerin işletme faaliyetleri süresince çevre ile ilgili denetimleri etkin bir şekilde yapılmalıdır.
- Doğaltaş sektöründe oluşan artıkların geri kazanılması sağlanmalıdır. Başka bir sanayinin hammaddesi olarak kullanımı için teşvikler sağlanmalı, gerekirse yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Terk edilen veya üretimi sonlandırılan maden sahalarının yeniden düzenlenmesi için sektörün kuruluşları ve firmalar tarafından sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştirilerek, madencilik alanlarında fidan dikimi ve yeşillendirme çalışmaları için orman bölge müdürlükleri, ziraat fakülteleri, TEMA gibi kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile ortak çalışmalar yapılmalıdır. Bu alanlarda yapılacak faaliyetler teşvik edilmelidir.
- İşletmelere verilen yatırım teşvikleri artırılmalı, üretimin artırılmasına yönelik, arsa tahsis, bina inşaatı, makine ve teçhizat alımına en üst düzeyde teşvik verilmelidir.
- Madenciliğin ülkemizin kalkınması ve Türkiye'nin 2023 yılındaki toplam 500 milyar dolarlık ihracat hedefi ne ulaşması için imalat ve sanayi sektörlerini destekleyen bir sektör olduğu özellikle vurgulanmalı ve kamuoyuna etkin bir biçimde anlatılmalıdır.
- Aramayı teşvik edecek ve kolaylaştıracak yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

- Madencilikinin çevreye etkileri konusunda bağımsız yetkin kuruluşlarca yürütülecek bir araştırma yaptırılmalı ve bilimsel verilerle ortaya çıkan sonuçlar bir rapor olarak kamuoyuna sunulmalıdır.
- Ülkemiz maden kaynaklarının ve rezervlerinin belirlenmesine yönelik olarak en az 1/25000 ölçekli jeoloji, jeokimya ve jeofizik haritaları yapılmalıdır. Bu haritaların yapımı ve değerlendirilmesi sürecinde uzaktan algılama yöntemlerinden yararlanılmalı, ayrıca ülkemiz maden envanterinin çıkarılması, mevcut olan karot bankasının yurt dışında yapılmakta olan tüm sondajlı çalışmalar ile entegrasyonun sağlanarak karot bilgi bankası kurulması için MTA Genel Müdürlüğü'nün çalışma yapması sağlanmalı bu çalışmalar için kaynak yaratılmalıdır.
- 2023 İhracat hedeflerinin takip edilmesi için bir koordinasyon ofisi kurulmalıdır.
- Ulusal Madencilik Politikası'nın belirlenmesi için sektörün tüm kurumlarının ve STK'larının bir araya geleceği bir şura toplanmalıdır.
- Aramalar konusunda MTA desteklenmeli, teşkilat yapısı, teknolojisi ve insan kaynağı geliştirilmelidir. Bunun için ödenek veya fon sağlanmalıdır.
- Hedef pazarlar ile ilgili tarife dışı engellerin belirlenmesi ve azaltılması için girişimlerde bulunulmalıdır.
- Serbest ticaret anlaşmamız olmayan ülkelerle serbest ticaret anlaşmaları yapılmalı, ayrıca serbest ticaret anlaşmamız olan ülkelerle de anlaşma içerisinde doğaltaş ürünlerinin ihracatının da dahil edilmesi sağlanmalıdır.
- Dünya'da Türk doğal taşının uygulandığı projelere yönelik olarak uluslararası bir yarışma yapılmalı ve seçilen projelere ödüller verilmelidir.
- İşlenmiş ürünlerin ihracatının artırılması için üretimi artırıcı tedbirler (akaryakıt ve enerjide indirim yapılması veya teşvik verilmesi) alınmalıdır.
- KOBİ'lerin Ar-Ge teşviklerini kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla, özendirme ve bilgilendirme çalışmaları yapılmalı, Ar-Ge ve teknoloji destekli çalışmalar için verilen teşvikler artırılmalıdır.
- Maden sevkiyatı ve yüklemelerine uygun demir yolları, istasyonlar ve limanların sayısı artırılmalıdır.
- Konteyner yüklemelerine uygun limanların sayısı artırılmalı, var olanların kapasiteleri geliştirilmelidir.
- Özelleştirilen limanlarda fiyat artışlarının kontrol altına alınması veya aynı limanda rekabet açısından ikinci bir işletmenin de faaliyet göstermesi için çalışmalar yapılmalıdır.
- İhraç edilen ürünün üretiminde kullanılan akaryakıt üzerindeki ÖTV'nin kaldırılması için girişimlerde bulunulmalıdır.
- Madencilik sektörünü doğrudan temsil eden bir Maden Bakanlığı kurulmalıdır.
- Diğer Bakanlıklar ile kurum ve kuruluşların, madenciliği engelleyici şekilde düzenlemeler yapmasının önüne geçilmesi için, Başbakanlık tarafından tüm kurumlar genelge ile uyarılmalıdır.
- Madencilığe verilen destekler, bölgesel değil, mutlaka sektörel olarak düzenlenmelidir.
- Güçlü yurtdışı ortaklıklar kurarak ülkemiz madenlerinin işletmeye alınması

KAYNAKÇA

- http://www.dogumarmarabolgeplani.gov.tr/pdfs/plastik_raporu.pdf
- <http://www.immib.org.tr/tr/birliklerimiz-istanbul-maden-ihracatcilari-birligi-istanbul-maden-ihracatcilari-birligi-1.html>
- http://www.tim.org.tr/files/downloads/2023/2023_ihracat_stratejisi_kitabi.pdf
- <http://www.invest.gov.tr/trTR/infocenter/publications/Documents/MADENCILIK.SEKTORU.PDF>
- Eti Maden işletmeleri Genel Müdürlüğü, www.etimaden.gov.tr/
- İstanbul Maden ve Metal İhracatçı Birlikleri (İMMİB), www.immib.org.tr/
- Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MiGEM), www.migem.gov.tr/
- T.C. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (DPT), www.dpt.gov.tr/
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), www.tuik.gov.tr/
- World Coal Institute, www.worldcoal.org/
- World Energy Council, www.worldenergy.org/